

שבת	שבת	שבת
20:26	19:47	18:35
20:23	19:49	18:50
20:26	19:49	18:43
20:25	19:47	18:50

נחלי נצח

י"ל ע"י מוסדות ברסלב | בראשות הרב שמואל שטרן שליט"א

חנוך לנוער

מאת: הרב משה שמואל אורלנדיק • ר"מ במכינה לישיבה "אמנות ציון"

שיחת חברים

מאת: נתחם מעדל קורץ

דבקות עצומה ברבינו הקדוש

בשבע האחרון בתאריך ג' אייר חל יום היאריציי של אחד מזקני ברסלב מדורות עברו, החסיד ר' נפתלי כהן זצ"ל, שחי בירושלים העתיקה לפני כשמונים שנה ועבד את בוראו תוך דבקות עצומה ברבינו הקדוש, כאשר גדולתו ומסירותו נפשו לקיים כל מאמר של רבינו הקדוש היו מן המופלאים ביותר.

לשרוד את המלכות

אביו ר' יצחק דוד היה מן הקטנוטיסים - אותם ילדים יהודים שנעקרו מחיק משפחתם על ידי חילי הצאר וגוייסו לצבא הרוסי. כארבעים שנה שהה האב במחנה נוכרי, מנותק ממורשתו עמו, כשאוצר יקר נותר ברשותו - התפילון, אותן הניח מדי יום חרף הסיכון שבדבר.

פעם אחת הבחין בו המפקד כשהוא עטור בתפילין, ניגש אליו ותלשם בגסות מראשו. יצחק דוד, שהיה חסון בגופו, חבט במפקד בכוח בקת רובהו והלה נפל מת במקום.

יצחק דוד נכלא ודינו נפסק לבחור באחד מבין השניים: מוות ברייה, או לחילופין לעבור בין שתי שורות של מאה חיילים שילקו אותו בשוטים. שרד.

לאחר מכן שוחרר, נשא אשה ונולד לו בן, הוא רבי נפתלי דנן שהתקרב לחסידי ברסלב והתגורר בברדיטשוב.

בבוא הזמן השיא רבי נפתלי את בתו לחסיד הגדול רבי אברהם בן רבי נחמן חזן. בעת ה'תנאים' הבטיח רבי אברהם לחותנו כי לאחר שיעלה לארץ ישראל, ישתדל להשיג אשרות עלייה גם עבורו ועבור משפחתו.

נמלט מפני הכומר

לפרנסתו שימש רבי נפתלי כאדריכל. חתנו רבי אברהם היה משובח על כך שעבד אך ורק בימות הקיץ, כשהוא חוסך ממון לתקופת החורף, אז עסק בעבודת בוראו בהתמסרות מוחלטת.

היה זה הוא שבנה מחדש בשנת תרס"ג את ה'קלויז' באומן, העומד על תלו עד היום. בעקבות כך נאלץ לברוח ולעלות לארץ הקודש. ומעשה שהיה כך היה: לאחר שהושלמה בניית הקלויז, באו רבים לחזות במבנה המפואר, ביניהם כמרי הכנסייה הנוצרית שיצאו מגדרם מהתפעלות. כששמעו כי הוא זה שתכנן את הבנייה, פנו אליו בבקשה שיבנה עבורם... בית תיפלה.

מסירות נפש בזמנים הקשים. מראה העיר אומן בימי הקומוניסטים

נפתלי ראשו אל הקיר וקרא בקול גדול: "מלאך המוות, צא החוצה!"

נעלב הרופא עמוקות ואמר: "שנים רבות עוסק אני ברפואה, ואף פעם לא כינו אותי כך..." פייסה אותו אשת רבי נפתלי והסבירה לו שאלו לידו את החולה במצבו הנוכחי... למותר לציין כי רבי נפתלי לא הכניס לפיו שום תרופה, וקם ממיטת חליו ללא התערבות רפואית.

המחאה בין לאומית

לפני הסתלקותו, נכנסו ר' יעקב זאב ברוסקי ור' יצחק מאיר קורמן לבקרו. הוא שוחח עמם רבות על גדולת רבינו ובין היתר אמר להם: "אינני פוחד מכלום, כי תהילה לק-ל יש לי המחאה בנקאית' שמתקבלת בכל המדינות" (ע"פ לשון רבינו במעשה מברגר ועני), בהתכווננו לכונו הגדול של רבינו לעסקו בתיקון נשמות מקורביו.

לבקשת אשתו לגם מעט חלב, כשקודם לכן הוא מברך בהתלהבות ודבקות ברכת "שהכל", אחר הוסיף כי "שהכל נהיה בדברו" - ראשי תיבות: "נחמן בן שמחה" בהטעימו שרבינו הקדוש השיג את "דבר ה'" שממש באות כל הרפואות שבעולם (ע"פ ליקוטי מוהר"ן ח"ב א). כעבור שעה קלה נסתלק לעולמו. היה זה ביום ג' באייר שנת תש"ב.

כולל יום שישי

דרושים תורמים עבור בשר, דגים, יין, סלי מזון, ושאר ירקות ומוצרים לחלוקה לכבוד שבת קודש עבור 50 אברכים מתמידים המתמסרים ללימוד התורה הקדושה בשעות הבוקר מידי יום שישי בכולל 'נחלי נצח'

לתרומות: 053-31-25231

להזמנות: **02-6289761** / **052-7679638**
שביל חדש נפתח אל הלב
 ספרו החדש של הרב שמואל שטרן שליט"א

דבר ראש הישיבה

לדעת שטוב לך

העצה המיוחדת שאמר הרב לבעל שהתקשה בשלום הבית - ולמה לפני זה הוא לא הבין זאת לבד - את מה ה"סטרא אחרא" מנסה להשכיח מאיתנו שוב ושוב - ומה פשר הסדר המעניין שישנו בהרבה מפרקי התהלים

שנו כלל גדול שכדאי מאוד לזכור אותו תמיד: ככל שנתחזק באמונה כך נזכה לראות את חסדי ה' יתברך. והתוצאה מכך טובה מאוד, כי אם אכן נשתדל להבחין תמיד שה' עושה עימנו חסדים גדולים בכל יום, ודאי נהיה תמיד שמחים ומרוצים ממה שיש לנו. הסיבה העיקרית לעצבות היא בגלל שאנו לא רואים את הטוב שהקדוש ברוך הוא עושה אתנו כל הזמן, והרבה פעמים אנחנו מתווכחים או עצובים בגלל שאנו לא רואים את הטוב שה' עושה לנו תדיר.

ולכן, הדרך הטובה ביותר להיות בשמחה תמידית היא דרך ההתבודדות, כי כאשר אדם יוצא להתבודד ועושה חשבון נפש על מצבו אז הוא מגלה שמצבו הרבה יותר טוב ממה שהוא חשב קודם לכן. בעבר הגיע אלי אדם וסיפר שברצונו להתגרש כי בן הזוג אינו מתחשב בו ומתנהג בצורה מרגיזה וכו'. יעצתי לו שילך להתבודד וינסה למצוא את הטוב בבן זוגו. ואכן, הוא הלך להתבודד, וכשחזר אמר שבדאי זה לבן זוג נפלא שיש בו הרבה טוב, ובדאי שאינו רוצה להתגרש חס ושלום.

מזכך אותנו!

אם ננתח מעט את המקרה הזה נראה שכך היא דרכו של היצר הרע, להכניס את האדם למצב של רוח סערה ולא לתת לו את הזמן לעצור מעט ולחשב את חשבון נפשו. הרבה אנשים שכיום הם גרושים, אם היו עוצרים וחושבים ועושים באמת חשבון נפש לא היו מתגרשים, כי היו רואים את כל הטוב שיש להם במצבם ובכך המצב לא היה מתדרדר למקום גרוע יותר כשם שהגיע. ולכן, עלינו לעצור לפעמים, ולהתבונן ביננים ובנפלאות שה' יתברך עושה עימנו תמיד.

לפעמים קשה עלינו לראות את הטוב שבכל מצב, קשה לנו להשתחרר מההרגשה שעושים לנו עוולות ואנו סובלים ומתבזים וכד'. אך אם נזכור גם שה' יתברך הוא טוב ומטיב ואינו עוזב אף אחד, נוכל לקבל את הכל בשלחה גדולה הרבה יותר, כי השם הוא רחום וחנן רק שלפעמים הוא רוצה לקרב אותנו יותר על ידי הקשיים. פעמים רבות הקשיים הם מקרבים גדולים לבורא יתברך, כי כאשר אנו רואים שניסונו הכל ולא הולך - אנו פונים אליו ונשענים עליו. ה' רוצה שנדע את האמת ש"אין עולם", "אין עוד מלבדו", הכל זה

מהקדוש ברוך הוא ורק הוא יכול להושיע אותנו תמיד.

מעולם לא עזב אותי

ובאמת, כאשר כל אחד יסתכל על מצבו יראה שמתקיים בו הפסוק מתהלים (ד, ב) "בצר הרחבת לי", כי אם כל אחד יעשה חשבון נפש אמיתי יראה שה' יתברך מעולם לא עזבו ונטשו ח"ו, ואדרבא הוא מרחיב לו תמיד. ולא רק בזמנים הטובים, אלא גם בתוך ה"צר" - גם אז אפשר לומר "הרחבת לי", כי גם בתוך הצרה והמצוקה רואים הרבה הארות משמים שמלמדות אותנו שה' הוא אב רחום וחנן (עי' ליקו"מ קמא תורה קצ"ה). וכך הוא סדרם של הרבה מזמורי התהלים, שמתפלל על צרותיו לה' יתברך ובתוך כדי כך ממשיך בשיר ושבחה ומתחיל לזמר, ושוב מתפלל ושוב מזמר, כי תמיד צריך לראות את הטוב. ולכן, העצה העיקרית היא לצאת להתבודדות ולעשות חשבון נפש, ושם נגלה את האמת לאמיתה, שהכל ניסיונות, ובדאי כל מה שה' עושה עמנו הכל הוא אך רק לטובה. זו הדרך שרבינו הקדוש והנורא מלמד אותנו, ובה אנו צריכים לצעוד תמיד.

אם היו עושים באמת חשבון נפש לא היו שוברים את הכלים, כי היו רואים את כל הטוב שיש להם במצבם ובכך המצב לא היה מתדרדר למקום הגרוע אליו הגיע...

לחפש את הטוב המיוחד

ועתה, בימי ספיית העומר אנו צריכים להתחזק באמונה חזקה, ולחפש בכל יום יום מימי הספירה את הטוב המיוחד של אותו היום, כי ימי ספיית העומר הם מ"ט ימים, שהם מ"ט בחינות, ובכל יום יום יש את הטוב המיוחד של אותו היום, את המוחין והמידות המיוחדות המאירים באותו יום מימי הספירה, ועל ידי ההתבודדות נזכה להתבונן היטב בטוב המיוחד שיש בכל יום מימי הספירה, ולהתחזק בו, וכך נגיע עם ארבעים ותשעה "יום-טוב" אל חג השבועות, לקבל את התורה באמת, בשמחה ובטוב לבב, מרוב כל, כי נראה את הטוב העצום שיש לנו באמת.

חינוך לעולמים (חלק ב')

כפי שהרחבנו מעט במאמר הקודם שהודפס לפני כמה שבועות, יש חינוך אשר משפיע לטווח הארוך, שזהו הדבר החשוב ביותר, לעומת החינוך לטווח הקצר אשר מכונה בשפת המקצוע "הפעלה", שאמנם הוא נצרך לפעילות היומיומית אך השפעתו פגה במהירות.

יעשה בדיוק להיפך

ואפרט: כשאני דורש מהילד לשמוע להוראות הניתנות על ידי, אני צריך לעמוד על ביצוע קיומן, וזאת אפילו אם הילד לא מבין את בקשתו ולפעמים אף מתנגד לה, מתוקף היותי ההורה אשר קובע את מדיניות הבית.

אך כל זה הוא בחלק הביצועי, שהוא חשוב מאוד, אך הוא לא מבטיח כלל שהילד יבצע את ההוראות שאני נותן לו גם כשלא אעמוד על זה, או כשיצא מרשותי, מכיוון שדאגתי שהילד ישמע למה שדרשתי ממנו אך לא חיברתי את הדברים לליבו, ולכן כשיצא מרשותי יפסיק לפעול לפי הוראותיי.

בפרט שפעמים רבות הילד לא מרוצה מבקשות הוריו, ולכן מיירב הסיכויים שהילד ייטוש את דרישות הוריו, ובמקרים לא נדירים הוא יכול להנהיג את בני משפחתו הפוך ממש מהנהגת הוריו, מכיוון שבבית הוריו הם רק הפעילו אותו: נתנו לו הוראות לפעול, והוא פעל, אך הוא לא קיבל את מנת הרגש וההבנה למעשיו, ולכן נערם בליבו משקעים על הנהגות הוריו, ובעת התבגרותו, כשיצא מרשות הוריו, יפעל הפוך!

מאידך, באם נאלץ להסביר לילד כל דבר בכדי שיפעל - אנחנו נאבד אותו לחלוטין, מכיוון שמה שיבין וירצה הוא יעשה ומה שלא לא, זוהי הפקרות מוחלטת בגשמינות וברוחניות.

שביל הזהב

עליו כהורים להשתמש עם שני הכלים הללו בחינוך הילדים בצורה הנכונה ואז הפעולה תהיה שלמה: כשאנחנו מבקשים מהילד לפעול על פי הכללים, עלינו לוודא שהדברים בוצעו במלואם, אין צורך בהסברים, תחינות, ובקשות, ואף לא להציע פרס או להבדיל עונש. אך זהו החלק הטכני, לאחר משה עלינו לשבח את הילד על ששמע בקולנו, ואז כדאי להסביר את הדרישה בכדי

ניצוצות מנצח הלב לכל המשפחה

דבי נחמן יעניק לך ולילדים שלך, חוזק נפשי והעצמה...

מוקד המבצעים למצטרפים חדשים: **02-623-1218**

בשביל מה יתוש?

ני מניף רק קמעא את היד. זו אומנות מיוחדת, שהיתוש לא יברח לו למרחקים כשיבין שהתעוררת, אלא רק ינוח על הקיר שליד. אחרי עשר שניות אני מתרומם אט אט, לובש את המשקפיים ומדליק את הפנס הקטן ורואה את היתוש החצוף נח על על הקיר בשלוה.

כעת מגיע השלב השני, הקריטי והמכריע. בזהירות מרים את הכפכף שליד המיטה, אט אט מתקרב אליו, ובבת אחת מנחית את מכת המחץ [תרתני משמע], רק כדי לשמוע את הזמזום שלו מתרחק במהירות. שוב הוא חמק.

התעוררתי לגמרי. יותר לא אוכל לישון הלילה. אני רואה שכבר חמש וחצי לפנות בוקר, אפשר כבר לקום וללמוד קצת פארטאגס כמו שאני באמת משתוקק.

באמצע הכנת כוס הקפה אני מהרהר לעצמי על היתוש הזה, שככל שאני הרבה יותר ממנו, גדול יותר, חכם יותר, הוא מצליח לחמוק מהכפכף שלעומת גופו הוא כמו הר שיעוג מלך הבשן רצה לזרוק על מחנה ישראל. פתאום אני מרגיש כזה אפסי, קטנטן, לפני שהלכתי לישון חשבתי מהלכים עשרים שנה קדימה, איך אשקיע בקריית שמונה ועוד חמש שנים בקריית אתא ועוד עשור בחיפה וכך תוך עשרים שנה אקנה דירה בבני ברק לשרולי התינוק המתוק שלי. אבל עכשיו אני קולט מי אני, מה אני שווה, איך אפילו להרוג יצור זעיר אינני מסוגל בלי עזרת שמים. מה שנקרה "יתוש קדמך".

אבל מה אומר לכם? אינני שלם עם זה. אחרי הכל אני יהודי, מלך ובן של מלך, נשמתי נְכִרְתָּה ממחצב תחת מושב כבודו של השם, והיתוש הוא שרץ טמא שגופו משוקק ועלולם לא יוכל להתעלות ולהיות חלק מהקדושה בעולם. אז איך זה שחז"ל (סנהדרין לח, א) אומרים שאם אדם חוטא אומרים לו שהיתוש קדמו ונברא לפניו בששת ימי בראשית, הרי אחרי הכל אני

התרנגולת נבראה כדי שאוכל לאוכל ולקבל כוח, בדיוק כמו המלפפון והחגב המהור. וגם היתוש הוא אחד מהמלצרים בסעודה הזאת

וכידוע, בלי משיגח כשרות כל הסעודה נזרקה לחתולים, וגם בלי היתושון שמזכיר לי את הענווה אין לי מה לעשות בעולם. אין תורה ועבודת השם אם אין ענווה.

אחר הצהריים ראתי שרש"י בתחילת הפרשה מזכיר את הנושא הזה, שלכן פרשת שמיי עסקה בדיני הבהמות הטמאות והכשרות ואחר כך עוברים לדיני האדם, כי "כשם שיצירתו של אדם אחר כל בהמה חיה ועוף במעשה בראשית, כך תורתו נפתרה אחר תורת בהמה חיה ועוף", והחלטתי שאני חייב להעלות את הרהורי על הכתב, שנבין כמה עומק טמון בכך שנוצרו אחר כל בעלי החיים.

נעצור רגע. ה'אמרי בינה' ידע על הסתירה, אך לא רצה לכתוב בספרו בפירוש מילים כגון אלו "ואף שי'משנה למלך' כתב שלא כדברינו, במחילה מכבוד תורתו של ה'משנה למלך' נעלמו ממנו דברי תוספות מפורשים". נראה כי רבי מאיר איערבאך, בגדולת רוחו העצומה, לא אבה להשפיל אף לא במעט את כבודו של ה'משנה למלך' ולכתוב בפירוש שנעלמו ממנו דברי תוספות, ולכן השאיר את הדברים סתומים, למרות שהלומדים את ספרו יסברו שדברי המשנה למלך נשמטו מזכרונו, בזיון גדול ונורא בעולמם של למדנים בשיעור קומתו.

...

שנים חלפו. האמרי בינה נתעלה ללמוד בישיבה של מעלה, ונכדו רבי מנחם גדל ונעשה לאיש, ובשנת תרס"ט לערך, בהיותו כבן ארבעים, נשלח על ידי רבני ירושלים לאסוף מעות באמריקה לצורך עניי עייה"ק.

בהגיעו למחוז חפצו כבדוהו ראשי הקהילה מאד, במיוחד כאשר נודע להם שהוא נכדו של רבי מאיר איערבאך, אך כששמעו על מטרותיו באו העצמנו בשבילו: "רק לפני כמה ימים הגיע הנה הגאון הרידב"ז ונשא משאות נלהבים בנוגע לתמיכת מוסדותיו שבצפת עיר

(עפ"י ליקוטי הלכות ערלה הי"ט)

תשוב ותשוב!

ולכן, הדרך הטובה ביותר להיות בשמחה תמידית היא דרך ההתבודדות, כי כאשר אדם יוצא להתבודד ועושה חשבון נפש על מצבו, הוא מגלה שרוב מה שהוא חושב קודם לכן, הוא רואה שיהיה יתברך מעולם לא עזבו ונשמו ח"ו, ואדרבא הוא מרחיב לו תמיד, ולא רק בזמנים הטובים...

מתוך מאמר ראש הישיבה

ציור: זיילאל בליאיש - yehielb.your@gmail.com

נעלם מה'אמרי בינה', או ה'אמרי בינה' העלים?

143 שנים לפטירת רבי מאיר איערבאך בעל "אמרי בינה", שב"ק ה' אייר תשפ"א - תרל"ח

מחתו של רבי מנחם איערבאך לא ידעה גבול כאשר נודע לו על רצונו של סבו הדגול ללמוד עמו, ואף כל חביו קינאו בו כאשר נודע להם הדבר. ספרו הגאוני של הסב רבי מאיר איערבאך, 'אמרי בינה', כבר נדפס באותו הזמן, וגם בירושלים של הימים ההם - שמלאה היתה בגאוני תורה ומופלגי יראה - ניכר היה הרב איערבאך בשיעור גדולתו התורנית העצומה.

יום יום היו הסב והנכד לומדים, כשהנכד נהנה מכל רגע של לימוד, וגם הסב נהנה מללמד את בנו תורה, שעל דא נאמר בגמרא הקדושה (קידושין, א) ש"מעלה עליו הכתוב כאילו קיבלה מהר סיני".

באחד הימים, כאשר סיימו את לימודם המשותף, פנה הסב הגדול אל הנכד: "אם אי פעם יאמר לך אדם שנשמט מזכרונו של סבך 'משנה למלך' מפורש, תוכל לומר לו שאין זאת אלא משום שמן ה'משנה למלך' נעלמו דברי התוספות המפורשים".

הנכד תמה על הציווי העלום, אך סמך על עיניו הצופיות של סבו שיודע הוא מה שפיו מדבר, ושינו לעצמו את המשפט במחשבתו: "אם יבוא אדם ויאמר שה'אמרי בינה' שכתב שדבריו במקום פלוני שעל הרמב"ם, עלי לומר לו שאין העובדה שדבריו של המשנה למלך נעלמו מסבי אף לא לרגע, למלך סותרים את דברי סבי נכונה, אך הסיבה להתעלמותו של הסב מדבריו היא כי מן ה'משנה למלך' נעלמו דברי 'תוספות' שאומרים במפורש שלא כדבריו".

גאון אדיר בירושלים של מעלה. מצבת ה'אמרי בינה' בהר הזיתים

נעצור רגע. ה'אמרי בינה' ידע על הסתירה, אך לא רצה לכתוב בספרו בפירוש מילים כגון אלו "ואף שי'משנה למלך' כתב שלא כדברינו, במחילה מכבוד תורתו של ה'משנה למלך' נעלמו ממנו דברי תוספות מפורשים". נראה כי רבי מאיר איערבאך, בגדולת רוחו העצומה, לא אבה להשפיל אף לא במעט את כבודו של ה'משנה למלך' ולכתוב בפירוש שנעלמו ממנו דברי תוספות, ולכן השאיר את הדברים סתומים, למרות שהלומדים את ספרו יסברו שדברי המשנה למלך נשמטו מזכרונו, בזיון גדול ונורא בעולמם של למדנים בשיעור קומתו.

...

שנים חלפו. האמרי בינה נתעלה ללמוד בישיבה של מעלה, ונכדו רבי מנחם גדל ונעשה לאיש, ובשנת תרס"ט לערך, בהיותו כבן ארבעים, נשלח על ידי רבני ירושלים לאסוף מעות באמריקה לצורך עניי עייה"ק.

בהגיעו למחוז חפצו כבדוהו ראשי הקהילה מאד, במיוחד כאשר נודע להם שהוא נכדו של רבי מאיר איערבאך, אך כששמעו על מטרותיו באו העצמנו בשבילו: "רק לפני כמה ימים הגיע הנה הגאון הרידב"ז ונשא משאות נלהבים בנוגע לתמיכת מוסדותיו שבצפת עיר

הרידב"ז נרעש לשמע התגובה המהירה ונרעש עוד יותר לשמע האשמה שהטיל בו שיחו ב'משנה למלך'. הוא שב לצעוד הלך ושוב, שומה עליו לעבור על כל דיבורי התוספות בש"ס מיד, היכן הוא התוס' ששכח ה'משנה למלך'?

עברו מספר שניות, ורבי מנחם זורק לחלל האויר "התוספות בסדר נזיקין"...

שוב עוברים מספר שניות, והרידב"ז קרא בקול: "בבא קמא דף צ"ד!". זהו התוספות המבוקש.

הרידב"ז נתרשש מאד ממה שקרה זה עתה לנגד עיניו, שאברך הצליח בהינף מילתו לתרץ את שאלתו רבת השנים על ה'אמרי בינה', ונשקו באהבה רבה, כפי דרכו לנשק תלמידי חכמים.

הרידב"ז בירר אצל רבי מנחם מה הוא עושה באמריקה, ונענה שמטרתו לאסוף מעות לעניי ירושלים. פתח הרידב"ז ואמר: "נכדו של אדם גדול שכה, שתפס את ה'משנה למלך' על שכחת תוספות, אני עצמי עוצר את ההתרממות למוסדותיי ואלך בשבועיים הקרובים יחד איתך לאסוף מעות לצורךך..."

מקור: מכתבו של רבי יצחק גרינברג ששמע מרבי מנחם איערבאך בעצמו, בספר "חשקת התורה" (להג'מ"מ שוליינגר) פרק א)

הכי קרוב - הכי מפנק
הזמינו עכשיו חדר במלון שמאחורי הצינור!
050-4141-497
avraham201@gmail.com

LANDAU
לנדאו - הבית שלכם באומן

הכי קרוב לצינור | ארוחות כיד המלך | סאונה ומקווה מפואר | מיטות קינג סייז

שאלה:

שתיית יין ב"קידוש" בבית הכנסת ואחר כך שתיית קולה. האם אברך גם "בורא נפשות" או רק "על הגפן"?

תשובה: כשם שלא ברכת "שהכל" כי היין פטר את הקולה, כך אל תברך "בורא נפשות" אלא רק "על הגפן".

התשובה: ראשית נזכיר את הידוע לכולנו, שהשותה יין ורוצה לשתות משקאות אחרים אינו צריך לברך ברכת "שהכל" על המשקים האחרים (שו"ע או"ח סי' קע"ב), כי היין הוא חשוב מאד. אפשר אולי לומר (על ברכות מא, ב), שכשם שלא מברכים על מאכלים באמצע סעודת לחם כך לא מברכים על שתייה באמצע סעודת יין.

נזכיר בקצרה את הכללים, מתי היין פוטר את כל המשקאות:

1. היין אינו פוטר את שאר המשקים אלא אם כן היו המשקאות האחרים לפניו על השולחן בשעת

ברכת היין. אם לא היו על השולחן אז, צריך לברך על המשקאות "שהכל" בנפרד, למעט מקרים מסוימים המפורטים ב"משנה ברורה" (סי' קע"ב סק"א).

2. כמות השתייה: לרוב הדעות היין פוטר את שאר המשקאות אף אם שותה ממש מעט יין (פסקי תשובות סי' קע"ב אות"א), אך דעת ה"חיי אדם" שצריך לשתות הרבה יין בצורה של "קביעות" כדי לפטור את שאר המשקאות, והכרעה ה"ביאור הלכה" בזה (בסי' קע"ב ס"ב) שהיין לא פוטר משקאות אחרים אלא אם שותה לפחות שיעור רוב רביעיית.

וכאמור לעיל בתשובה המקוצרת, רבים לא יודעים שבמקרה שהיין פוטר את המשקה האחר מברכה ראשונה, הוא פוטר גם מהברכה האחרונה, כמבואר ב"שולחן ערוך" (סי' רח ט"ז).

ניצוץ לשבת

מתוך גיליון 'ניצוץ', מגזין הלב לכל המשפחה

בחור בן שתים עשרה

היה נראה שהוא רוצה לסיים את העניין בצורה מכובדת ותו לא.

"אבא ביראת כבוד אמר 'תודה' והם נפרדו. אבל אני לא זזתי... 'כבוד הרב' קראתי לו שוב פעם, הוא הסתובב אלי ושאל: 'כן?'. אני יכול להישאר בישיבה ליום אחד?" שאלתי. הרב בן ציון לא היה מוכן לשאלה כזו, הוא התבלבל לרגע, ואז השיב: 'בסדר, יום אחד אתה יכול ללמוד פה'.

יום אחד אתה יכול ללמוד. הגרב"צ

"למחרת, לקחתי גמרא גדולה מהבית והלכתי לישיבה. עליתי במדרגות, נשיתי לכיתה הראשונה ודפקתי בדלת. מגיד השיעור היה הרב דוד פניני. 'הרב בן ציון הסכים לי ללמוד בישיבה', אמרתי, 'היום אפשר להיכנס לשיעור שלך?' שאלתי. הרב פניני לא הבין מה אני רוצה, אבל הוא הסכים.

מגזין 'ניצוץ' ינון תשע"ח

פתגם השבוע

החינוך המעשי של גיל הילדות הוא מתחילת הדיבור, גיל שנה וחצי - שנתיים

מתוך הספר 'פיקודי משמים', המודרך המושלם לחינוך. מאת ראש הישיבה הרב שמואל שטרן שליט"א

להצלחת ולרפואת הרב אליעזר בן עמיא שליט"א
סל משה בן בת שבע ואדל בת דבורה ציפורה רחמים לכל הישועות

העלון נתרם השבוע

להצלחת משפחת שילר | להצלחת משפחת שרון | להצלחת משפחת אוקן

סטודיו טאטע
סטודיו ליצירה יהודית
| עיצוב גרפי | צילום לייזר ומשפחות | מתנות ומזכרות |
tate.odell@gmail.com | 054.844.1858